

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

61. Quis absolutus fuit virtute lubilæi, quod postea non lucratus est, quæritur, an peccata oblita reservata possit postea cuiumque Confessario confiteri? Et notatur, quod si aliquis confiteatur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

non tenetur illud seruare, cum sit commutatum, vt supponimus.

3. Obiiciunt Aduersarij; prædicta Vota referuata tempore habili sunt commutata, & solum superest declaratio circa materiam subrogandam, ergo transacto Iubilæi tempore, possunt commutari Vota ante illud emissa, etiam si referuata sunt; nec tunc commutata dummodò præcesserit illa generalis commutatio. Respondetur Primo; hoc argumentum minus inficiare vim rationis nostræ, quæ eontrà illud est. Secundo respondetur; quod quamuis illa generalis commutatio sit facta tempore habili, est tamen instructuosa, nec aliquid operatur; quia deficit in Confessario commutante Voti cognitio expressa, & eius materia. Nec est simile de absolutione generali à Censuris referuatis, & de Dispensatione in Irregularitatibus, ac de commutatione Votorum, vt malè opinantur præfati Moderni: nam

Sup. hæc est supra in to. 5. tr. 1. Resol. 188. & si placet, lege doct. aliarum Resol. eius not. & signanter in §. 2. Resol. 3. annot. seq. Et pro obliuione in confessione contentis in hoc textu magis late sup. in tr. 3. Ref. 52. & in tom. 1. tr. 5. Ref. 26. & 39. §. Nota etiam, in fin.

Censura, etiam si annexa sit casibus referuatis, cum non exposcat sui ipsius cognitionem, tollitur directè per absolutionem generalem, etiam si ablata sit, & absit malitia, & etiam Irregularitas, etiam si ablata sit; censentur etiam dispensata, quia Absoluens generaliter intendit etiam in illis dispensare, quatenus ipse potest, quod sufficit, quamuis illarum non habeat cognitionem. Casus etiam referuati etsi in Confessione sint obliti, dummodò Confessario sit circa illos concessa facultas, remittuntur in Confessione (vt dicemus eontrà Suarez *quæst. seq.*) saltem indirectè, ac si essent ibi detecti, cum onere tamen, & obligatione illos confitendi, dum in memoriam venerint, & opportunitas occurrerit, à quibus potest quilibet Confessor expositus ab Ordinario absoluerè, eò quod per priorem absolutionem fuit ab eis ablata referuatio: In Votis autem commutandis aliter contingit propter explicatam cognitionem eorum, quæ in Commutante necessaria sunt; nam quomodò potest Commutans Votum pro materia promissa subrogare aliam, nisi Votum cognoscat, & qualitatem eius? Hucusque Texeda, qui contrariam sententiam, pro qua adducit Henriquez, Sanchez, & Suarez, falsam vocat.

4. Sed iste Auctor, vt verum fatear, licet alioquin sit Vir doctus, tamen in censurandis Auctorum opinionibus aliquando nimis, & parum modèstè se gerit. Idèd ego puto sententiam affirmatiuam esse satis probabilem, quam ego olim docui, & me citato docet

si hoc quod est in Resol. 188. & si placet, lege doct. aliarum Resol. eius not. & signanter in §. 2. Resol. 3. annot. seq. Et pro obliuione in confessione contentis in hoc textu magis late sup. in tr. 3. Ref. 52. & in tom. 1. tr. 5. Ref. 26. & 39. §. Nota etiam, in fin.

hebdomadatum, cap. 11. num. 8. cui adde amicissimum, & doctum Patrem Georgium Gobat de *Duplici Iubilæo*, cap. 39. *quæst. 107. num. 305.* vbi hæc ait: Potest verò commutatio Voti intrà tempus Iubilæi ita fieri, vt tamen tunc non fiat actualis subrogatio in locum materia Voto promissa; nam potest Confessarius dicere Pœnitenti. Ex hunc commuto tuum Votum in illam rem, aut res, quam, aut quas tibi designabo post tres, aut quatuor hebdomadas. Sic docet Sanchez *cap. 54. num. 31.* Rodriguez, & alij. Probo hoc inde, quia posset Confessarius post decem annos designare illas res etiam si tempore Iubilæi nil audisset de tuo Voto; quantum magis si ei illud exposuisti? Imò potest Confessarius dicere: Commuto tuum Votum in rem illam, quam talis, aut talis vir doctus à te consultus iudicauerit prudenter sustinendam. Ita Lessius, Ratio est, quia ille, qui præcisè substituet aliam rem, non exercebit vllum actum Iurisdictionis: ergo ei poterit dari potestas sustinendi. Ita ille, & iterum ego.

Decisi in Resol. & §. nouissimè Pater Quintanaduena de *Iubilæo duarum hebdomadarum*, cap. 11. num. 8. cui adde amicissimum, & doctum Patrem Georgium Gobat de *Duplici Iubilæo*, cap. 39. *quæst. 107. num. 305.* vbi hæc ait: Potest verò commutatio Voti intrà tempus Iubilæi ita fieri, vt tamen tunc non fiat actualis subrogatio in locum materia Voto promissa; nam potest Confessarius dicere Pœnitenti. Ex hunc commuto tuum Votum in illam rem, aut res, quam, aut quas tibi designabo post tres, aut quatuor hebdomadas. Sic docet Sanchez *cap. 54. num. 31.* Rodriguez, & alij. Probo hoc inde, quia posset Confessarius post decem annos designare illas res etiam si tempore Iubilæi nil audisset de tuo Voto; quantum magis si ei illud exposuisti? Imò potest Confessarius dicere: Commuto tuum Votum in rem illam, quam talis, aut talis vir doctus à te consultus iudicauerit prudenter sustinendam. Ita Lessius, Ratio est, quia ille, qui præcisè substituet aliam rem, non exercebit vllum actum Iurisdictionis: ergo ei poterit dari potestas sustinendi. Ita ille, & iterum ego.

RESOL. LXI.

Quis absolutus fuit virtute Iubilæi, quod postea non

lucratu est, quarum, an peccata oblita referuata possint postea cuiuscumque Confessario confiteri?

Et notatur, quod si aliquis confiteatur animo lucrandi Iubilæum, & absoluitur ab excommunicatione & peccatis referuatis, sed postea illud non lucratur, referuationem, & excommunicationem illam iterum non redire. Idem dicendum est de votis commutatis. Et deciditur, quod Confessarius non potest absoluerè à casibus referuatis, imò nec à censuris ea conditione, vt pœnitens Iubilæum lucratur. Et an prædictus absolutus à casibus, & censuris modo, quo supra, si postea mutet voluntatem, & non lucratur Iubilæum, peccet mortaliter? Ex p. 3. tract. 4. Rel. 144. alias 145.

§. 1. Probabiliter negatiuam sententiam docet Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 31. scilicet 4. num. 23. Ar ego magis probabiliter contrariam puto cum Sanchez *de matrimon. tom. 2. lib. 8. disp. 15. n. 21.* & in *sum. tom. 1. lib. 4. c. 54. n. 45.* Portel. in *addit. ad dubia Regul. Iubilæum num. 19.* & aliis, quia cum valida sit illa confessio, Confessarius ab omnibus peccatis, tum directè expositis, tum indirectè ex obliuione ommissis absoluit, & dum Confessarius absoluit, habet, & habere debet intentionem, quamcumque referuationem à pœnitente remouendi illum iuxta potestatem suæ extensionem absoluens & verè hac intentione cum absoluerè potest. Ergo, &c.

2. Notandum est etiam hæc obiter, quòd si aliquis confiteatur animo lucrandi Iubilæum, & absoluitur ab excommunicatione, & peccatis referuatis, sed postea illud non lucratur referuationem, & excommunicationem illam iterum non redire, quidquid in contrarium asserant Angles in *scribitur. par. 1. de confess. q. 2. art. 5. disse. 4.* Rodriq. in *Bull. Cruc. §. 2. n. 8.* & alij. Et ratio est, quia non absolutus fuit ab excommunicatione ad reincidentiam, nihil enim in diplomate Iubilæi de hoc agitur, nec absolutio à referuatis data fuit ea conditione, vt pœnitens Iubilæum lucratur, verum sine vlllo alio pacto, & obligatione absolutus fuit, sicque dicendum est de votis commutatis. Et ita hanc sententiam sustinent. Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 31. scilicet 4. n. 5. & tom. 5. disp. 7. scilicet 5. n. 30. Filliucius *tom. 1. tr. 8. c. 10. n. 280.* Emmanuel Sa *ver. absolutio. n. 18.* Sanchez *de matrimon. lib. 8. cap. 54. n. 14.* Henricq. *lib. 6. c. 16. n. 6.* & *lib. 7. c. 11. num. 4.* Filliucius *tom. 1. tr. 8. cap. 10. num. 281.* Valquez in 3. part. tom. 2. q. 92. art. 7. *dub. 6. num. 5.* Molseus in *summa, tom. 1. tract. 7. cap. 16. num. 39.*

3. Aduertant etiam Confessarij, quòd tempore Iubilæi non possunt absoluerè à casibus referuatis ea conditione, vt pœnitens Iubilæum lucratur; nam peccatorum absolutio absoluta esse debet, imò nec à censuris sub tali conditione, nisi ex Pontificis concessione absoluerè possunt. Ita Henriquez & Sa *vbi supra*, Sanctarellus in *summa loco citato, num. 49.* alij.

4. Sed inquit curiosus lector, an supradictus pœnitens absolutus à casibus & censuris modo quo supra, si postea mutet voluntatem, & non lucratur Iubilæum, peccet mortaliter, & aliqui affirmatiuè respondent. Ita Suarez *de Relig. tom. 2. lib. 2. cap. 6. n. 11.* Coriolan. *de cas. resp. par. 1. scilicet 3. art. 17.* existimantes hunc grauius peccare. Mihi placet opinio negatiua quia hic nihil promisit, neque Confessarius, nec ipsum Iubilæum vllam obligationem ei imposuit, neque ipse Pontifex: quamobrem illum Iubilæi lucrandi propositum habuisse satis est & sententiam mutans non peccat eò quòd nullis promissis, pacto, aut obligationi contraueniat. Deinde tale præceptum non apparet. Itaque sine maximo fundamento pœnitenti imponi non debet. Et ita hanc sententiam docent Sanctarellus *de Iubilæo, c. 22. dub. 4.* Naldus in *summa, ver. Indulgentia, num. 4.* Sanchez in *summa, tom. 1. lib. 4. cap. 54. num. 54.* Henriquez *lib. 8. cap. 54.*

ca. 6. Floronus de cas. refer. part. 1. c. 6. §. 6. num. 2. Portel. in addit. ad dubia Regul. ver. Iubilæum, num. 20. & alij.

RESOL. LXII.

An qui tempore Iubilæi obtinuit commutationem votorum, sed aliquorum oblitus est, transactio eo tempore Iubilæi possit a dictis votis oblitis commutationem petere, & non obstante, quod lucratus non sit Iubilæum; quia certum est, quod vota commutata etiam si postea non lucratur Iubilæum, minime reuiviscere? Et notatur hanc opinionem esse veram, etiam circa vota commutata a Confessario tantum generaliter remittenda opera subrogata à se, vel ab alio postea prescribenda. Et quid est dicendum, quando pro Iubilæo lucrando quis non confessus est, quia non habebat mortalia, an iste talis poterit postea absolvi à referuatis, transactio tempore Iubilæi? Ex p. 5. tr. 11. Ref. 41.

Afirmatiuum sententiam ex Homobono docet noster Pater Alphonsus de Leone de Iubilæo, tom. 2. num. 203; quia in Bulla Iubilæi eodem tenore conceditur facultas absolvendi à referuatis, & commutandi vota, ergo communiorum eadem debet esse dispositio, sed quando quis confessus est tempore Iubilæi animo illud lucrandi, remanet liber à referuatione peccatorum referuatorum, oblatorum, etiam si nullum eorum referuatum confusus sit, & postea non lucratur Iubilæum. Ergo etiam remanet liber à referuatione votorum, tamen si nullius voti commutationem petierit, & obtinuerit.

2. Sed hanc sententiam non admittit Sanchez in Summa, tom. 1. lib. 4. cap. 54. num. 52. quem nouissime sequitur Angelus Bossius de Iubilæo scilicet 2. cas. 45. num. 2. quibus ego addo Fillium tom. 1. tract. 8. cap. 10. numero 279. asserunt enim disparatem esse rationem inter absoluitionem à peccatis, & commutationem votorum.

3. Certum est tamen vota commutata etiam si quis postea non lucratur ex culpa Iubilæum, minime reuiviscere, ut tradit Pollachus de Iubilæo scilicet 42. num. 69. Laurentius de Iubilæo, part. 2. cap. 27. num. 217. Sanctarellus de Iubilæo, cap. 1. 2. dub. 3. Layman lib. 5. tract. 7. c. 8. num. 9. Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 26. diffin. 14. num. 1. Filiucius ubi supra, num. 80. & alij. Et nota hanc opinionem esse veram etiam circa vota commutata à Confessario tantum generaliter remittendo opera subrogata à se, vel ab alio postea prescribenda. Ita Sanchez in Summa, tom. 1. lib. 4. cap. 54. n. 50.

4. Verum post hæc scripta inueni omnia dicta in prælati resolutione docere etiam Portel in dub. Regul. ver. Indulgentia pro Iubilæo, num. 19. vbi sic ait. Qui in principio Iubilæi intendens illum lucrari confessus est, postea referuata, & absolutus est ab eis, postea ex negligentia non est lucratus Iubilæum; aliqui dicunt illum reuiviscere in referuata, & in censuras, à quibus est absolutus. Sed verior sententia tenet, non reuiviscere, sed manere verè absolutum, quia peccata, vel censura semel extincta non reuiviscunt, neque ibi datur absolutio ad reincidentiam, sed absolutè. Imò si tempore Iubilæi habebat quis peccatum referuatum, & postea oblitus est illud confiteri potest transactio Iubilæo ab illo absolvi à quouis Confessore; quamvis enim referuatum oblitum secundum veriorem sententiam adhuc sit referuatum in se, etiam penitens per confessionem præteritam factam tempore Iubilæi acquiescit in us vt possit postea per quemvis Confessorem absolvi ab illo. Vnde colliges quòd si pro Iubilæo lucrando non est confessus quia non habet mortale; vt aliqui dicunt posse facere, iste talis non poterit postea

Top. IV.

absolvi ab illo referuato; quia non est ablata referuatio illa. Si verò etiam in principio Iubilæi intendens illud comparare in confessione obtinuit commutationem aliquorum votorum, & postea ex negligentia non est illud lucratus, talia vota manent nihilominus verè commutata. Secus dicendum est de votis oblitis in illa confessione facta non lucrato Iubilæo; hæc enim non poterunt commutari transactio Iubilæo. Hæc omnia Portel, cui adde Philipp. de la Cruz in Thef. Eccl. tr. 1. §. 20. num. 3.

RESOL. LXIII.

Quidam obtinuit commutationem multorum votorum virtute Iubilæi, quod intendebat lucrari, sed postea consulto, & liberata voluntate omisit opera in Iubilæo prescripta, & illud non obtinuit, quæsit à me, an remaneat securus in conscientia de tali votorum commutatione; quod est querere an vota commutata vigore alicuius Iubilæi reuiviscant, eo non obtento?

Et aduertitur hanc doctrinam esse veram, etiam si Confessarius commutauerit talia vota non prescribendo opera subrogata, sed ea à se, vel ab alio postea, transactio Iubilæo, prescribenda remittens; quod secus dicendum est de votis oblitis. Ex p. 2. tr. 16. & Misc. 2. Ref. 10. aliàs 12.

§. 1. EX Neoterico P. Raphaël de la Torre in 2. 2. r. 1. §. 88. art. 12. disp. vlt. n. 5. Nugnus in addit. ad 3. p. tom. 2. q. 9. art. 2. dub. 4 in fine, asserunt reuiviscere, & talem non esse securum in conscientia, & ideo dicendum existimant in hoc casu, talem commutationem aut dispensationem voti non esse omninò firmam, sed manere votum quasi suspensum, vique dum compleantur omnes diligentè prescripta pro obtinendo Iubilæo. Probat; gratia & fauor Iubilæi conceditur sub istis conditionibus, & non aliter; sed vna ex precipuis, quæ per huiusmodi Iubilæa conceduntur, est commutatio, aut dispensatio voti. Ergo nisi condiciones compleantur, non erit valida commutatio talis voti.

2. Dinde non videtur verisimile Pontificem voluisse absolutè dispensare cum eo, qui voluntatè Iubilæum omittit.

3. At contraria sententia omninò est amplectenda, quam sequitur Suarez de Relig. tom. 2. lib. 2. c. 16. n. 10. Sanchez in Summa, tom. 1. lib. 4. cap. 5. num. 49. & præter DD. quos ipsi citant, docet etiam hanc sententiam Bonacina tract. de legib. disp. 4. quest. 2. punct. 7. §. 3. n. 18. Rodriguez in Summa, tom. 4. cap. 188. numero 9. Naldus in Summa, verb. indulgentia, numero 4. Filliuc. in quest. mor. tom. 2. tract. 26. cap. 10. num. 300. Mollet. in Summa, tom. 1. tract. 7. cap. 19. num. 39. & 41. cum aliis. Ratio est, quia Summus Pontifex in Iubilæo, nulla conditione appositâ, absolutè concedit potestatem absolvendi à referuatis, & commutandi vota. Ergo, cum semel legitime facta fuerit, ac proinde votum extinctum, absurdum est dicere, postea non obtento Iubilæo, reuiviscere. Probat; verò, quòd Summus Pontifex non dat talem potestatem ad commutandum, cum dependentia à futuro euentu; nam si id intenderet, potius ordinaret vt commutatio non fieret, nisi post reliqua completa vel saltem clariùs illam conditionem exprimeret in re tam graui. Vnde patet responsio ad secundum argumentum. Ad primum verò respondetur, licet concedatur hæc gratia commutandi vota, propter effectum Iubilæi vt faciliùs obtineatur, non inde sequitur dari conditionaliter, aliàs non haberet effectum donec impleatur conditio, quod est fallum; nam statim potest votum non seruari, vel expleri per aliud opus, in quod commutatum est. Satis ergo est, quòd detur sub tali onere, quòd non sit conditio, sed modus.

4. Aduertant tamen Confessarij cum Sanchez, &

P 2

Sup. hoc in præterita, §. Certus est, & in aliis eius nota.

NIA
nia
III